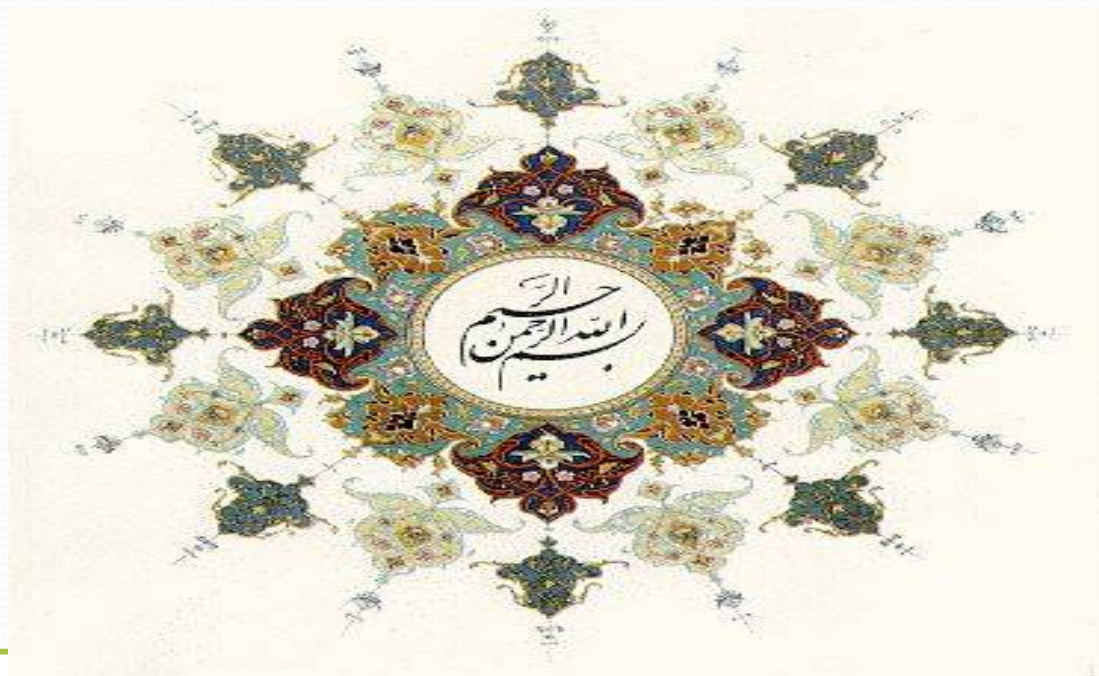

دانشگاه علوم پزشکی و
خدمات بهداشتی درمانی استان اردبیل

مدیریت زخم

انواع پانسمان زخم

پانسمانهای سنتی

۱- گاز

کاربرد محدودی در مراقبت های نوین از زخم دارد.
برای زخم های عفونی که به تعویض مکرر پانسمان نیاز دارند مناسب است.
در پیشبرد التیام زخم های مرطوب مناسب نیست.
ارزان هستند.

کاربردها

برای پرکردن زخم ها
برای حفظ رطوبت و جذب ترشحات
ممکن است با محلول های آنتی بیوتیکی آغشته شود.

توجهات

بصورت پک های سبک موجود است.
اگر اجازه دهیم خشک شود، ممکن است باعث
سائیدگی اطراف زخم و آسیب زخم شود.

۱. از کاربرد این پانسمان ها برای **زخم های پاک و باز** باید اجتناب نمود.
۲. ایجاد **درد** در موقع برداشتن، پاره شدن و آسیب دیدن بافت زنده
۳. در صورتیکه سایر پانسمان های نگهدارنده رطوبت در دسترس نبود، ترجیحا گاز مرطوب باید مورد استفاده قرار گیرد.
۴. پانسمان های گاز را به عنوان پوشش پانسمانی برای **کاهش تبخیر** می توان بکاربرد.
۵. گازهایی که دارای بافت شل هستند را برای زخم هایی با ترشحات زیاد بکاربیرید و گازهایی که دارای بافت سفت و محکم هستند را برای زخم های با ترشحات کم بکار ببرید.
۶. زخم های که دارای بافت های صدمه دیده وسیع و فضاهاى مرده هستند باید با گازهای آغشته و مرطوب شده به نرمال سالین ترجیحا به صورت پک شده پر شده ، برای اجتناب از ایجاد فشار روی بستر زخم بکار روند.

۷. گازهای پک شده را برای پیشبرد **جذب ترشحات** مکرراً تعویض کنید.

۸. برای پرکردن زخم های عمیق از گازهای لوله شده یا نواری شده استفاده کنید،

۹. پانسمان های گاز چند تایی را بکار نبرید، زیرا که نگهداری گاز در بستر زخم می تواند باعث ایجاد یک منبع از عفونت گردد.

دلایل عدم کاربرد:

■ شیوع بالای میزان عفونت

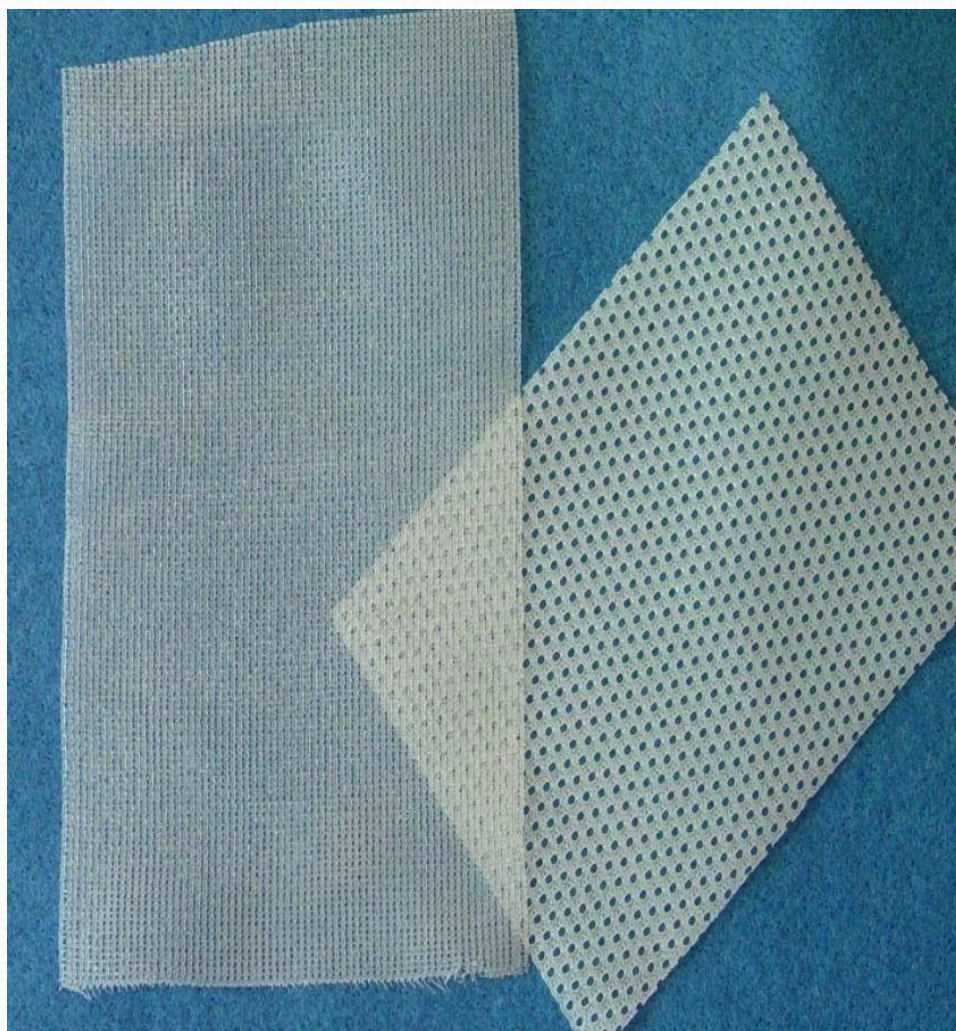
■ درد

■ وقت گیر بودن

■ نیاز به تجهیزات زیاد

■ آسیب بافت های جدید روی زخم

(Greasy gauzes, N-terface, Adaptic, Xeroform, Mepitel)

۲- گاز آغشته به چرب:

غیرچسبنده

پیشگیری کننده از ضربه

اجازه می دهد که ترشحات از طریق پانسمان عبور کنند و توسط یک پانسمان ثانویه جذب شوند؛ ارزان است.

کاربرد

در زخم های سطحی با حداقل ترشحات ملایم (متوسط)

موارد عدم استفاده

اگر هدف پاکسازی کامل زخم باشد.

الف) پانسمان مرطوب به خشک:
مورد استفاده: تمیز کردن زخم های آلوده و عفونی.

تکنیک: یک گاز پانسمان را با محلول مرطوب کرده و فشار دهید تا مایع اضافه خارج شود. گاز باید مرطوب باشد. یک گاز خشک را روی آن قرار داده و فرصت دهید تا گاز مرطوب خشک شود و هنگام برداشتن آن نسوج مرده موجود در زخم هم برداشته خواهد شد (دبریدمان).

تعداد دفعات در روز: روزانه ۲ تا ۳ بار باید بصورت ایده آل انجام شود. برای زخم هایی که نیاز به دبریدمان دارند به دفعات بیشتری و برای زخم های تمیزتر تعداد دفعات کمتری مورد نیاز است.

ب) پانسمان مرطوب به مرطوب:

مورد استفاده: برای تمیز نگهداشتن یک زخم تمیز و جلوگیری از تشکیل آگزودا.
تکنیک: یک گاز پانسمان را مرطوب کرده و کمی فشار دهید تا مایع اضافه خارج شود. گاز را کاملاً باز کرده و بر سطح زخم قرار دهید و یک گاز خشک روی آن بگذارید. قبل از اینکه گاز کاملاً خشک شده باشد و یا به زخم بچسبد آنرا بردارید.
تعداد دفعات در روز: بصورت ایده آل ۳ تا ۴ بار در روز

ج) پماد آنتی بیوتیک:

مورد مصرف: جهت تمیز نگهداشتن زخم های تمیز و تسریع در ترمیم زخم.
تکنیک: یک لایه نازک (نه زیاد) از پماد به سطح زخم بمالید و یک گاز خشک بر روی آن قرار دهید.
تعداد دفعات در روز: ۱ تا ۲ بار در روز.

پانسمانهای نوین

جاذب رطوبت

Hydrocolloids

۱. ضد آب هستند.
۲. جاذب ترشحات
۳. محافظت کننده از عفونت ثانویه
۴. باعث حفظ رطوبت در زخم می گردد و به دبریدمان اتولیتیک کمک می کنند.
۵. ذرات مربوط به پانسمان می توانند جذب بستر زخم شوند.
۶. غیر قابل نفوذند اما گازها و بخار آب را از خود عبور میدهند
۷. این پانسمان ها نیاز به پانسمان ثانویه ندارند.
۸. حاوی ژلاتین یا پکتین هستند که با ترشحات هضم می شوند. در تماس با ترشحات زخم در زیر پانسمان ژلی تشکیل می شود که شیری رنگ بوده ظاهری شبیه چرک با بویی قوی دارد.

موارد استفاده

- زخمهایی که ترشح متوسط تا کم دارند .
- در زخم های حفره ای که به شکل سینوسی هستند (نوع خمیری).
- در زخم های با ترشح زیاد (استفاده از پودر)
- توجه کنید که پانسمان های پر کننده را در زیر پانسمان های هیدروکلونیدی در زخم های عمیق برای پرکردن فضاهای مرده مورد استفاده قرار دهید.
- زخمهای سطح دو و سه سطحی
- پیشگیری از ایجاد زخم در پوستهای شکننده (روی برجستگی استخوان).
- پانسمان ثانویه

موارد عدم استفاده:

زخم های عفونی

زخمهایی حفره دار

با آگزودای زیاد

زخمهای شکننده

سوختگی درجه ۳

مزایا

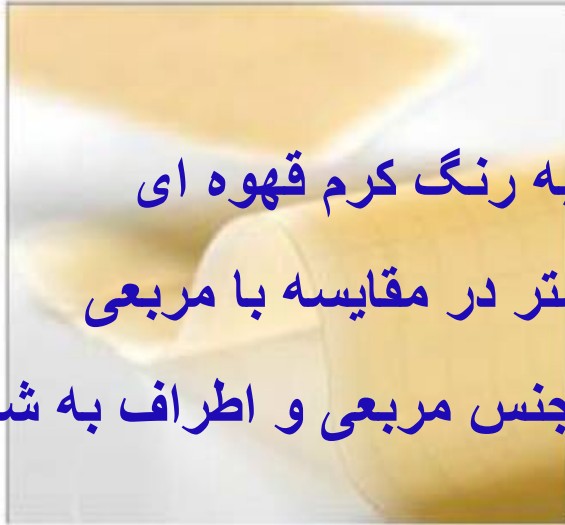
۱. امکان **استحمام** بیمار بدون نیاز به تعویض پانسمان
۲. **کم هزینه تر** بودن نسبی این روش پانسمان با توجه به تعداد تعویض کمتر و سرعت التیام بیشتر
۳. **بدون درد** بودن تعویض پانسمان (حفاظت از انتهای عصبی آزاد و بافت گرانوله **Comfortable feeling**)
۴. از **چسبیدن** پانسمان به زخم جلوگیری می کند.
۵. تا زمانیکه این ژل پانسمان را اشباع ننموده نیاز به تعویض پانسمان نیست که این زمان می تواند از سه تا هفت روز ادامه یابد.

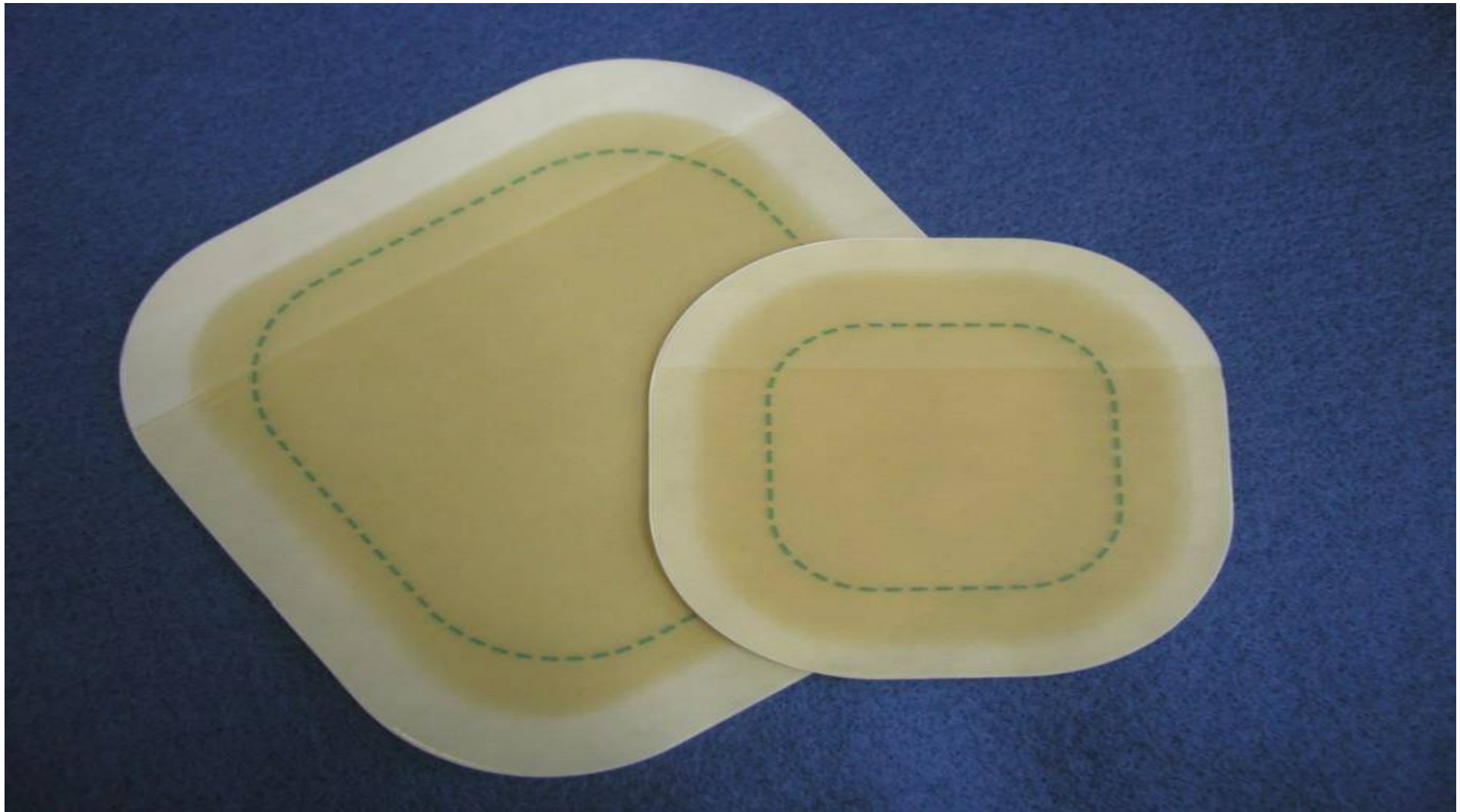
Hydrocolloid Dressing in Use

• انواع کامفیل

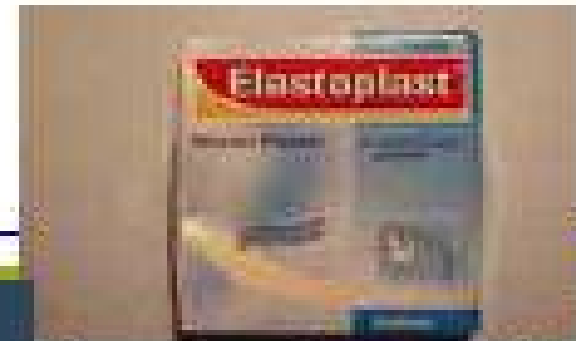
- کامفیل مربعی: در اشکال مربعی و مستطیلی، به رنگ کرم قهوه ای
- کامفیل شفاف: قطر و قدرت جذب آگزودای کمتر در مقایسه با مربعی
- کامفیل ضربدری: وسط به شکل بیضوی از جنس مربعی و اطراف به شک پروانه ای از جنس شفاف

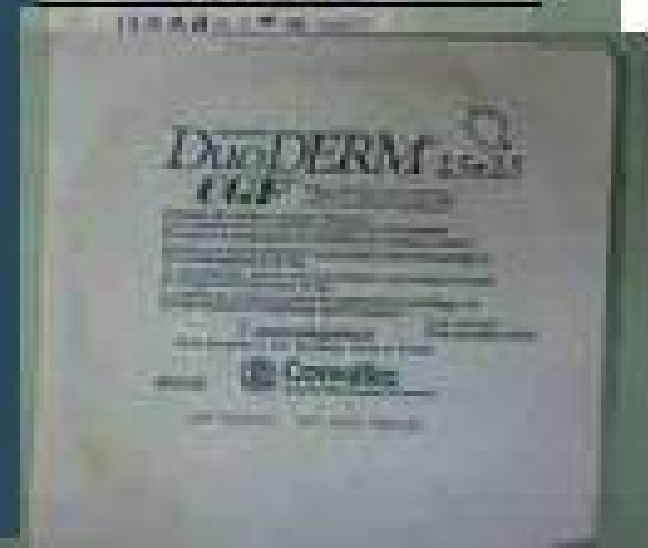

3M Tegaserb, Comfeel Plus, Cutinova Hydro, DermaFilm, DuoDERM, CGF, Thin & Paste, Exuderm, Odor Shield, Hydrocol, MPM Excel, Nu-ERM, ProCol, RepliCare, Restore CX, Restore Plus, SignaDRESS, Sorbex, Ultec

Hydrocolloids

Hydrocolloids Paste & Powder

Hydrogels

هیدروژل ها به دو شکل **صفحه ای و ژل** بدون شکل موجود هستند. هیدروژل ها نیاز به پانسمان ثانویه مانند یک پانسمان شفاف یا گاز دارند. این پانسمان ها در خود مقدار **زیادی آب** دارند مثلا امورف در خود ۸۰ درصد و شفاف ۹۰ درصد آب دارد.

باعث تجزیه و حل شدن بافت نکروز زخم بدون آسیب رساندن به سلولهای سالم میشود.

معمولا در لمس **خنک** هستند و می توانند درد بیمار را کاهش دهند. اما چون سطح زخم را خنک می کنند **ایزولاسیون حرارتی** را انجام نمی دهند.

غیرچسبنده، حفظ کننده رطوبت، محافظت کننده زخم

بدون برداشتن پانسمان امکان **مشاهده** و معاینه زخم وجود دارد. کاهش و خارج کردن ترشحات و ترکیبات سمی، انتقال **اکسیژن** به زخم امکان استفاده از **دارو** به همراه پوشش

کاربرد

۱. ژل غیرمتبلور که روی زخم های **نیمه خشک قرمز** قبل از کاربرد پانسمان های مرطوب مالیده می شود.
۲. زخم های فشاری سطحی با **حداقل ترشحات**
۳. برای زخم های فشاری **دردناک**
۴. **پانسمان های هیدروژل ورقه ای** برای زخم های فشاری بدون عمق و خطوط یا روی نواحی از بدن که در معرض خطر لیز خوردن پانسمان هستند بکار می رود.
۵. **هیدروژل بی شکل** برای زخم های فشاری عمیق و در حد فاصل نواحی از بدن که در معرض خطر لیز خوردن پانسمان وجود دارد و برای زخم های فشاری که عفونی نیستند و گرانوله هستند بکار می روند.
۶. برای نرم کردن **اسکار** یا پوسته ها بکار می رود. سبب **دبریدمان اتولیتیک** میشود
۷. متشکل از سالیین هیپرتونیک است.
۸. برای **زخم های حفره ای** استفاده می شود.

موارد عدم استفاده

۱. زخم های با ترشحات زیاد
۲. همراه با پانسمانهای ثانویه جاذب رطوبت بالا مانند ژلینات، فوم، هیدروفیبر
۳. سوختگی درجه ۳
۴. زخمهای عفونی

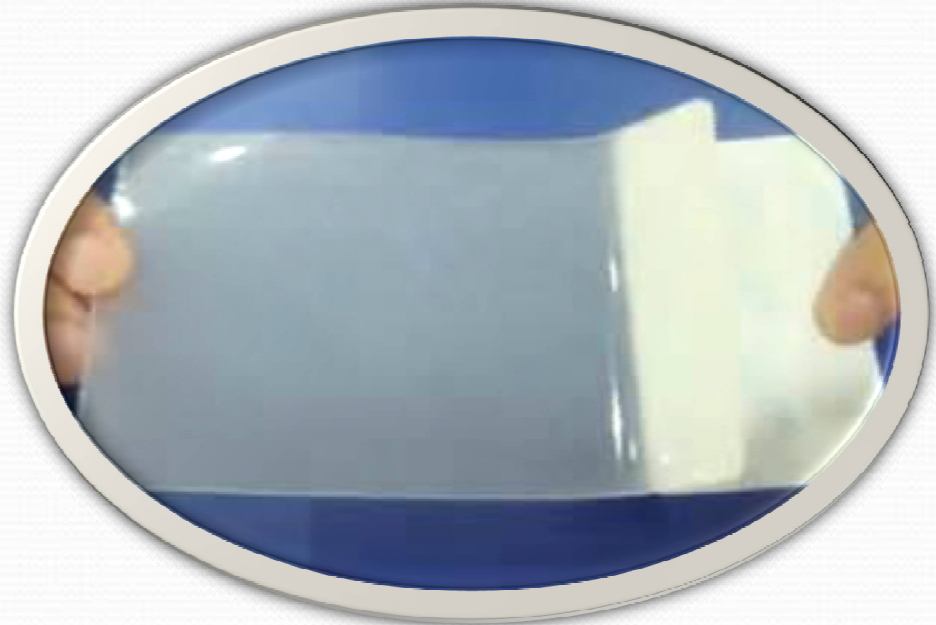
3MTegaderm, Hydrogel, Amerigel, AquaFlo, AquaSite, Aquasorb, Biolex, CarraDres, Hypergel, IaminHydrating Gel, IntraSiteGel, Normlgel, Purilon Gel, Restore Gel, SAF-Gel, CarraSmart, Carrasyn Gel, Curafi 1 Gel, Curagel, Curasol Gel, DermaGauze, Elastro-Gel, Plus, Elta, FlexiGel, Skintegrity, SoloSite, TenderWet, Transigel, Vigilon, Woun'Dres, Hydrogel, Xcell

Hydrogels

Hydrogels in Use

فوم

کاربردها

۱. پانسمان هایی صفحه ای شکل که غیر چسبنده است. در سطح خارجی آن یک لایه نیمه تراو پوشیده شده است که امکان **تبخیر و تبادلات گازی** را فراهم میکند.
۲. با داشتن حفرات بیشمار **اگزودای زیادی** را جذب و در خود نگه می دارند.
۳. با ضخامت های مختلف بوده که به مدت ۳ تا ۵ روز باقی می ماند و یا هرگاه لایه خارجی آن به میزان حداقل ۵۰٪ اشباع گردید تعویض می شود.
۴. **زخمهای سطحی مرطوب، زخم های فشاری مرحله ۲ تا ۴ و زخم های سطحی درجه ۳**
۵. فوم ها را با توجه به قدرت جذب بالا در اغلب زخم های پر ترشح به ویژه در **مرحله گرانولا سیون** می توان استفاده نمود.
۶. پانسمان های فوم را میتوانید روی **زخم های دردناک** و روی نواحی از بدن که در معرض خطر جراحت های ناشی از **shear** است بکار ببرید.
۷. **زخمهای حفره ای یا تونلی**

عدم کاربرد

زخمهای خشک

زخمهای دارای حواشی نامنظم (تومور)

ایشار نکروتیک

سوختگی درجه ۳

3M **Foam**, Allevyn, Biatain, CarraSmart, COPA,
DermaFoam, DermaLevin, Flexzan, Gentleheal,
LoProfile Foam, Lyofoam, Mepilex, Mitraflex,
Optifoam, Polyderm, Polymem, PolyWic,
Quadrifoam, Sof-Foam, Tielle, VigiFoam

FOAM DRESSING

Mepilex
Biatain
Lyof foam
Allevyn

بياتين سوپر (اليون)

Foams Absorbing Dressings (for medium to high exudate)

•Foams Cavi-Care

Alginates / Fiber Gel

۱. آلژینات کلسیم ماده ای با منشا جلبکهای دریایی است که بسیار جاذب رطوبت است و در زخمها حفره دار با ترشح متوسط تا زیاد کاربرد دارد. این پانسمانها به دو صورت ورقه ای و رشته ای موجود است
۲. به آسانی برداشته می شود.
۳. **هموستاتیک** است و در زخمهای دچار خونریزی به کار میرود. (به علت داشتن کلسیم باعث توقف خونریزی می شود).
۴. به پانسمان ثانویه نیاز دارد.

3M Tegagen, HI & HG Alginate, Algicell, Algiderm, AlgiSite, CarraGinate, Carrasorb H, Curasorb, Dermaginate, Kalginate, Kaltostat, Maxorb Extra, CMC Alginate, Melgisobr, NU-DERM, Alginate, Polymem Alginate, Restore, CalciCare, SeaSorb, Sorbsan

کاربرد

۱. برای درمان زخم های با **ترشحات متوسط و زیاد**
۲. **زخم فشاری درجه ۳ و ۴**
۳. زخمهای سینوسی، **حفره ای و تونلی**
۴. **محل دنور**
۵. **زخم های فشاری عفونی** همزمان با درمان با درمان مناسب عفونت
۶. پانسمان آلژینات را به آرامی بردارید، در ابتدا آن را برای اینکه آسان برداشته شود **در صورت لزوم شستشو** دهید.
۷. اگر پانسمان آلژینات هنوز در برنامه زمان بندی شده برای تعویض پانسمان خشک است، فواصل تعویض پانسمان را طولانی کنید یا نوع پانسمان را تغییر دهید.
۸. نوع نقره دار در کلونیزاسیون شدید و در **صورت عفونی شدن** زخم کاربرد دارد اما در صورت لزوم باید دبریدمان انجام گیرد در غیر این صورت باعث الودگی زخم خواهد شد. ممکن است بوی بدی داشته باشد.

کنتراندیکاسیون: زخمهای خشک، ایشار خشک، سوختگی درجه ۳

Haemostatic Dressings

Non-Haemostatic Dressings

Haemostatic Alginate in Use

Hydrofibre dressings (gelling fibres)

- هیدروفیبرها قدرت جذب بالایی دارند. در فرم های شیت و پک برای پر کردن حفرات و آغشته به نقره موجود است.
- نرم، استریل و بدون پد، راحت و قابل انعطاف
- دارای کربوکسی متیل سلولز هستند که بعد از جذب ترشحات به ژل تبدیل میشوند که این ژل غیر چسبنده است.
- دبرید اتولیتیک انجام میدهد.

موارد استفاده :

- برای زخم های عفونی، یا زخم های دارای ریسک عفونت
- زخم های کم عمق (صاف)
- زخم های دارای سینوس
- زخم های دارای ترشح زیاد

موارد عدم استفاده: زخمهای خشک و نکروتیک

پانسمانهای نوین

غیر جاذب رطوبت

Films or Transparent Dressings

■ فیلم های پلی اورتان پانسمان های شفاف بصورت **ورقه ای شکل** و قابل انعطاف بوده و معمولاً در یک طرف چسبدار هستند. لایه پلی اورتان ماده ای با حساسیت زایی بسیار کم است. این پانسمان ها بخار و گازها را عبور می دهند و نسبت به مایعات نفوذ ناپذیرند. ترشحات زخم در زیر پانسمان جمع شده و محیط مرطوب ایجاد می کند.

موارد کاربرد:

۱. **پیشگیری از ایجاد و پیشرفت زخم بستر** و محافظت نواحی از بدن که در معرض خطر ناشی از اصطکاک یا خطر جراحات **های ناشی از چسب** قرار دارند بکار می روند.
۲. **دبریدمان اتولیتیک** در مواقعی که فرد دچار ضعف ایمنی نباشد بکار می رود.
۳. **بعنوان یک پانسمان ثانویه**
۴. **محل اهدای پوست**

کنتراندیکاسیون:

زخمهای عفونی، آگزودای بالا (ایجاد خیس خوردگی)، سوختگی درجه ۳

Removal

Wound color

Black
(Eschar)

Hydrogel and
transparent Film

Yellow
(Slough)

Exudate Quantity

Red
(Granulation)

Hydrocolloid

Heavy Exudate

Alginate and
Absorbent Foam

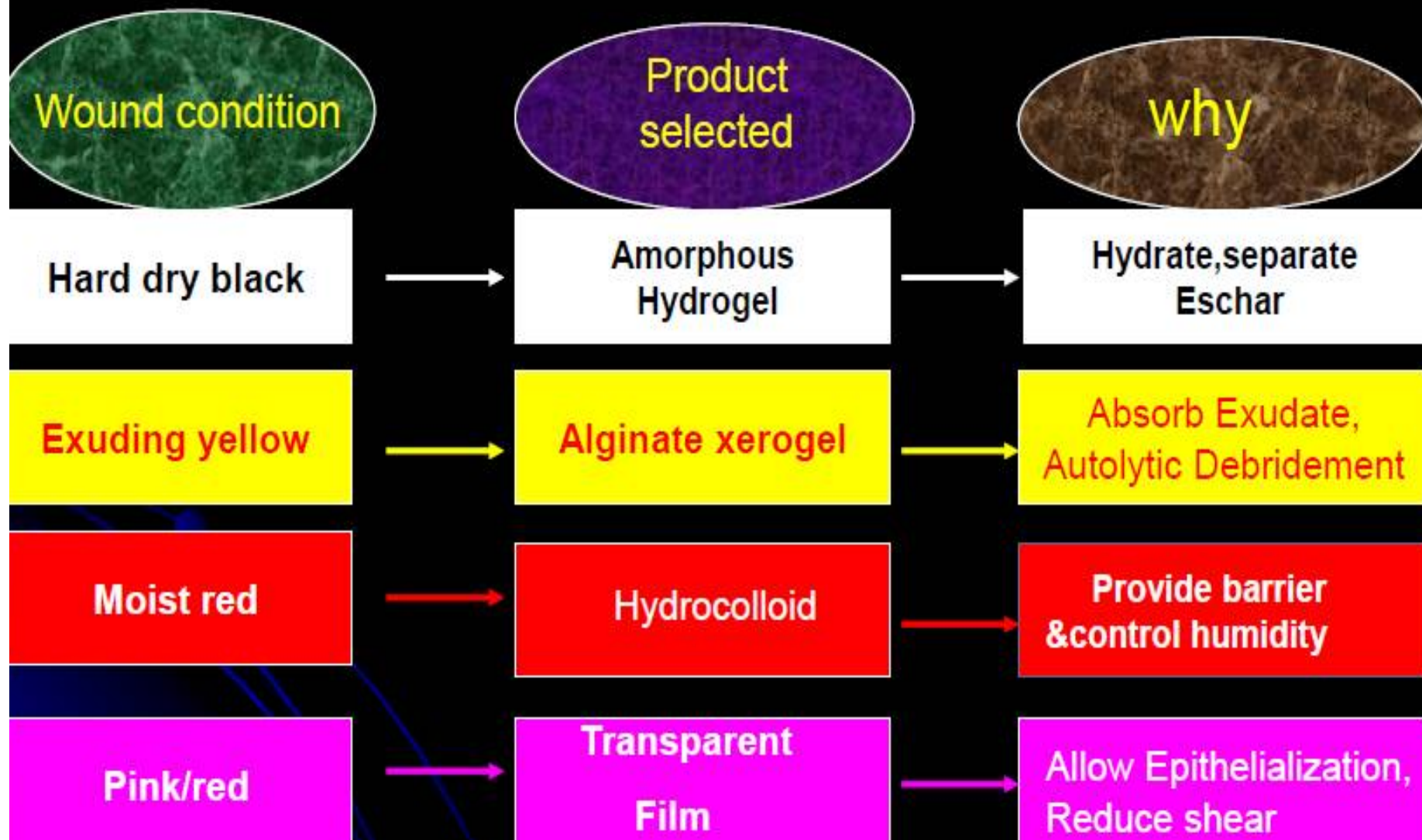
Moderate Exudate

Hydrogel and
Absorbent Foam

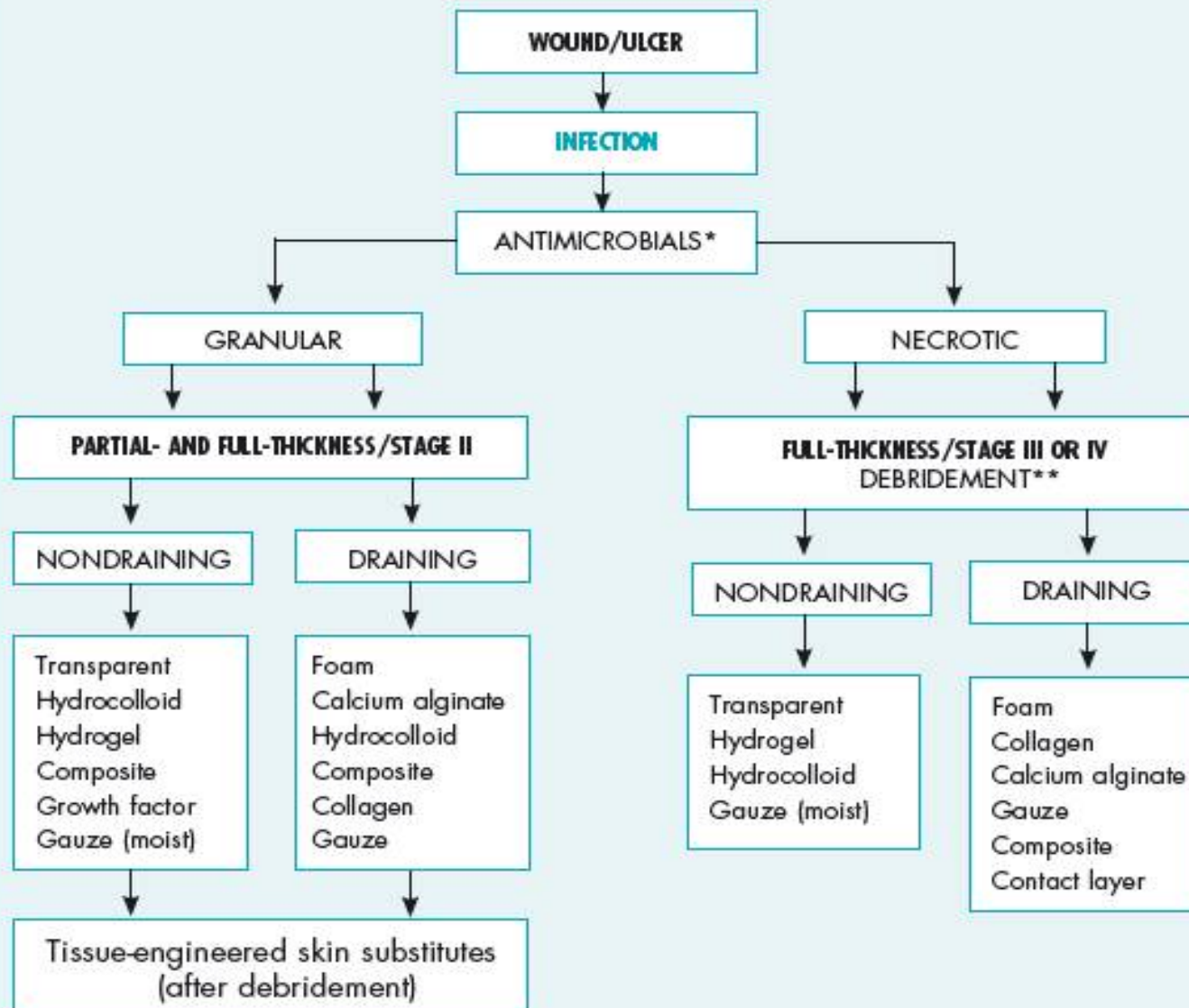
Little

Hydrocolloid

Selecting the correct dressing as the wound changes

Wound care decision algorithm

Algorithm isn't inclusive of all available products. Always read package insert before use; product use may vary.

*Antimicrobials may be topical or within a dressing component.

**Debridement may be done by surgical, mechanical, autolytic, or enzymatic methods— products vary.